LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b) — Iznāk divi reizes nedēļā — Published twice a week.

Nr. 14 (16) — Authorized by Military Government and UNRRA — Dillingenā, trešdien, 1946. g. 20. februārī

Mag. hist. Vitolds Kalniņš

Par izceļošanu

Pārrunai

Gaidīšanas nepacietībā laiku pa laikam mūsu vidū retumis rodas tādi cilvēki, kas iedomājas, ka viņi varētu kaut kā no mūsu grūtībām izvairīties, vienkārši kaut kur aizbraukdami un iedzīvodamies labā pelņā un ērtā dzīvē kādā citā kontinentā. Viņu valodas kā sērga saindē apkārtni un jauc tautiešiem jau tā apmulsušos un nospiestos prātus. Tās liek mums kaunēties pašiem par sevi, un tas ir launākais.

Ir tiesa, ka Jaunās pasaules valstis jau vairāk simtu gadu atkārtoti vai pastāvīgi uzņem iecelotājus no Eiropas. Un lai gan iecelotāju kvotas pēdējos gados ir ārkārtīgi samazinātas, iecelošana Jaunā pasaulē gluži izbeigusies nav. Ir loti ticams, ka dažas Jaunās pasaules valstis arī tagad uzņems zināmu iecelotāju skaitu, lai iegūtu sev labu darba spēku. To varēs izmantot arī neliela daļa no mums. Tā kā iecelošanas valstīm galvenām kārtām svarīgs vērtīgs darba spēks, tad izcelotāji varēs būt galvenā kārtā jaunākie, veselīgākie un stiprākie no mūsu vidus. Jaunajā pasaulē viņi tomēr ātri izkušīs un pazudīs svešajās tautās, ies mūsu tautai pazušanā. Viņi būs izvairījušies no tām grūtībām, kādas mums jānes. Bet viņi būs tās arī padarījuši smagākas, jo būs palielinājuši jau tā mums nelabvēlīgo nesamēru starp darba spējīgiem un darba nespējīgiem mūsu vidū. Mēs zinam, ko mēs par viņiem domāsim, bet tā kā katrs var, ja vēlas, izstāties no savas tautas, mēs viņus aizturēt nevarētu. Un arī nemēģinātu. Bet viņi paši pievilsies. Viņi zaudēs savu cieņu, savas dzīves jēgu un vērtību, un viņu gals būs nožēlojams.

Bet ir arī tādi, kas gaida, ka mums visiem piedāvās izcelošanas iespējas. Tas ir maz ticams, jo no tā neviens negūtu redzamus labumus Un ja tāda iespēja būtu, mums tā būtu jānoraida. Mēs nekad nevarēsim visi izšķirties par vienu vietu. Mēs sadalīsimies un izkaisīsimies. Tā būs skriešanās par labākām vietām. Jā, kuŗš gan tad gribēs ņemt sev līdzi ekonomiski un fiziski mazāk spējīgos? Mūsu atsevišķās grupas svešumā būtu bez kāda garīgas pretestības spēka un ātri izkustu svešajās tautās, vājākiem jau iepriekš aizejot bojā.

Bet ja nu viena vai vairākas valstis mums visiem piedāvātu vienu kopīgu apmešanās vietu aizjūrā? — Tas vismazāk ticams. Pasaulē gluži tukšu vietu vairs nav. Ja nu mēs gribētu pastāvēt kā tauta ar savu kultūru, tad mums būtu vajadzīga spēcīga pašu iekšēja organizācija. Nevienai zemei nebūs izdevīgi radīt sev tādu valsti valstī.

Bet pat ja tāds piedāvājums nāktu, mums arī tas būtu jānoraida. Mēs gluži labi zinām, ka Latvijā normālos apstākļos ir telpas diezgan mums visiem nevien tagad, bet arī turpmākiem simts gadiem. Tādos apstākļos būtu bezjēdzība meklēt kaut kur jaunu dzimteni. Un ar Latviju mūs saista vairāk nekā tikai mūsu īpašumi un mūsu aizsāktais un pārtrauktais darbs. Ar Viņu mūs saista mūsu senču kapi un mūsu tautas mūžīgā dvēsele, ko nevar pārnest nekur citur.

Ja tiešām rastos valstis, kas maldīgi domātu, ka tām ar mūsu aizcelošanu izdotos lētāk apklusināt Baltijas jautājumu un apslēpt mūsu tiesību kājāmmīdīšanu, mēs to pieņemt nevarētu. Mēs ar to būtu paši attaisnojuši savām tiesībām un savas taisnības, mēs paši būtu ar to aprakuši savu Latviju, par kuŗu mums jācīnās nevien sevis, bet arī savu pārējo tautas brāļu labad.

Tiesības un taisnība ir tukši jēdzieni, ja tos nepiepilda ar dzīvu saturu. Bet to var panākt tikai cīņā. Arī mums ir jācīnās par savām tiesībām, nevis jāsapņo par bēgšanu no pienākumiem un atbildības. Mūsu rokās gan nav citu ieroču kā gara spēks un izturība, bet tie nav mazākie

(Beigas 3. lappusē)

Latvijas draugs - Vatikāna valsts sekretārs

Pāvests Pijs 12. par Vatikāna valsts sekretāru iecēlis kardinālu Federīgo Tedeskīni (Tedeschini). Pēc kardināla A. Maljones (Maglione) nāves 1944. g. valsts sekretāra amats līdz pēdējam laikam bija palicis brīvs.

Monsinjors F. Tedeskīni Latvijas valsts tapšanas laikā 1918. gadā jau bija Vatikāna valsts vicesekretārs — kardināla P. Gaspati (Gaspatti) palīgs. 1920. g. beigās Sv. Tēvs viņu aizsūtīja par nunciju uz Spāniju, kur tas darbojās līdz 1935. g., loti sarežģītos apstākļos kārtodams baznīcas un valsts attiecības. Pateicoties nuncija F. Tedeskīni diplomātiskajām spējām, daudz grūtību izdevās pārvarēt un domstarpības izlīdzināt. 1935. g. F. Tedeskīni iecelts par kardinālu un līdz pēdējam laikam strādāja Romas kūrijā.

Monsinjors Federīgo Tedeskīni Latvijas valsts tapšanas laikā daudz darījies un palīdzējis Latvijas atzīšanai „de jure", izrādot arī lielu pretimnākšanu Romas katoļu baznīcas bīskapa — latvieša iecelšanas lietā Rīgā 1920. gadā. Pateicoties viņam, Latvijas katoļi 1945. g. 22. augustā Romā varēja svinīgi atzīmēt sava virsgana mētropolīta Antonija Springoviča 25 gadu jubileju bīskapa amatā.

Pēc Vatikāna oficioza „L' Osservatore Romano"

Vēl viens palicis . . .

Franko diktatūras dēkainais sākums un nenovēršamais gals

Francisko Franko, Spānijas ģenerālisims un diktātors, vienojies ar Spānijas troņa pretendentu Donu Chuānu, ziņo no Madrīdes, bet pēdējais vēl neesot sagatavojies atgriezties Spānijā. Slepenajās sarunās Lisabonā esot it kā noskaidrots, ka Dons Chuāns neatgriezīšoties, ja pie varas paliekot Franko, jo tad troņa pretendents būtu tikai „ģen. Franko valdības vienkārša dekorācija." Franko savukārt bažījoties, ka viņa atteikšanās gadījumā Spānijā valdīšot komūnisms un anarchija. Parīzē ieradušies spāņu republikāņu vadoņi Chozē Girals un Agirra gaida izdevību atgriezties Spānijā, kur, pēc viņu ziņām, katru mirkli varot uzliesmot sacelšanās pret Franko. Tai pašā laikā, neskatoties uz Francijas labvēlīgo nostāju pret spāņu republikāņiem un uz vairāku valstu Franko nosodošiem iesniegumiem UNO, vēl neesot pienācis brīdis Spānijas republikāņu trimdas valdības atzīšanai.

The Stars and Stripes

Hitlera un Musolīni krišana Franciskam Franko sagādājusi, droši vien, lielas bažas. Eiropas pēdējais fašistu diktātors jau ilgāku laiku ir skaidrībā, ka zināmi spēki pašā Spānijā un ārzemēs apdraud viņa 9 gadus pastāvējušo falangistu režīmu.

Jaunākais no visiem trim Eiropas fašistiskiem diktātoriem, bet pēdējais varas sagrābšanas ziņā, 53 g. v. Franko kopš trīs gadu ilgā pilsoņu kaŗa beigām 1939. g. aprīlī, kad viņa nacionālā valdība kluva pēctece Spānijas otrai republikai, aizvien bija spiests vērot pieaugošas nesaskaņas viņa paša atbalstītāju vidū un pastiprinošos opoziciju no ārpuses. Ar uzmanīgu kompromisu politiku pret monarchistiem, garīdzniecību un vienkāršo tautu viņš līdz šim aizkavējis iekšējos nemierus, pakāpeniski koncentrēdams varu savās rokās.

Likteņa ironija ir tā, ka viņa valdību apdraud tieši tie faktori, kas viņam bija lāvuši kļūt noteicējam pār 25 miljonu tautu, proti, nacisma un fašisma ideoloģijas atbalsts un atkarība no tās. Pret mazo diktātoru, kas reiz izaicinoši proklamēja, ka „viņš atbildīgs tikai Dieva un vēstures priekšā," viena pēc otras nostājas nācijas, no kuŗu draudzības viņš bija atteicies, meklēdams labvēlību pie to ienaidniekiem. Ja ASV, Lielbritānija un Francija sarautu sakarus ar Franko Spāniju, ko jo īpaši vēlas plašas aprindas Francijā, tad daudz netrūktu, lai Franko zaudētu savu varu pavisam. Starplaikā, gatavojoties Franko aiziešanai, pēc atzīšanas tīko kā spāņu republikāņu eksila valdība, kas tagad atrodas Meksikas Sitijā, Meksikā, tā arī monarchisti, kas atbalsta mirušā karaļa Alfonsa 13. dēlu Donu Chuānu.

Pašreizējās neapmierinātības saknes sniedzas vēl pagājušā gadsimtā, kad pamazām sāka izirt kādreizējā lielā koloniālā imperija, nāca karlistu kaŗi un tautā pieauga liberālās politikas noskaņojums. Tas viss ietekmēja tradicionālo monarchiju, kas galīgi sabruka pēc 1931. g. municipālām vēlēšanām, kuŗas pierādīja pieaugošo pretmonarchistisko nostāju Spānijas lielākajās pilsētās.

Karalis Alfonss 13., kas bija valdījis kopš savas piedzimšanas 1866. gadā, ar savu ģimeni 1931. g. aizbēga uz Italiju, kur Romas eksilā mira desmit gadu vēlāk.

Pēc Alfonsa aizbraukšanas Spāniju proklamēja par otru republiku un varu pārņēma dažādu republikāņu un sociālistu partiju sastādīta valdība ar Niceto Alkalu **Zamoru** priekšgalā. Pirmo reizi astoņos gados ievēlēja kortesu — parlamentu, un pieņemtā konstitūcija skaidri izteica jaunās valdības sociālistiskos nodomus. Visus baznīcas īpašumus konfiscēja, skolas izņēma no garīdzniecības rokām un jau veica priekšdarbus lielo zemes īpašumu sadalīšanai zemnieku vidū.

Otras republikas **īsajā laikā ar kortesa** piekrišanu **valstī** radīja autonomus apgabalus. Divi nozīmīgākie no tiem bija **Basku un** Katalonijas provinces, **kas**, jo zīmīgi, pašas pēdējās padevās Franko kaŗaspēkam civilajā kaŗā un pat šodien ir pagrīdes un partizānu aktivitātes centri.

1936. g. februāŗa vēlēšanas deva varu Manuela Azanas tautas frontes frakcijai. Jaunais kortess, pār kuŗu noteica sociālistu un anarchistu koalicija, no prezidenta krēsla nekavējoties padzina Zamoru, kam piedēvēja konstitūcijas pārkāpšanu iepriekšējā kortesa atlaišanas gadījumā. Grožus pārņēma Azana, bet tas noturējās amatā mazāk par divi mēnešiem, jo Spānijas Marokā radās un uz Spāniju pārmetās sacelšanās, kuŗā bija iejaukta liela daļa no armijas un kaŗa aviācijas, puse no kaŗa flotes un ar laiku arī visa tauta.

Sākās pilsoņu kaŗš. Viens no nacionālistu (insurgentu) spēku galveniem vadītājiem bija samērā nepazīstamais ģen. Franko, Kanariju salu bijušais gubernātors, ko pirms tam no amata bija atcēlusi Azanas valdība. Franko 1936. g. oktobrī Burgosā nodibināja nacionālistu valdību — chuntu, un viņu pašu proklamēja par Spānijas diktātoru.

Pat pirms tam ārzemju intervencija Spāniju bija pārvērtusi naidīgu ideoloģiju kaŗa laukā. Franko spēkus papildināja pāri par 100.000 „brīvprā-

(Beigas 3. lappusē)

Bavārijā veidota „Dienvidslavijas karaliskā armija"

3. amerikāņu armijas vienībām 11. febr. pēkšņi pārmeklējot dienvidslavu pārvietoto personu nometni Luitpolda kazarmās **Minchenē**, gūti pierādījumi par Dienvidslavijas karaliskās armijas veidošanu Bavārijā. Konfiscēti dokumenti un 50 ieroču. Visi nometnē esošie dienvidslavi skaitās par pārvietotām personām — bezpavalstniekiem, jo līdz pag. g. 15. dec. tie nebija izteikuši vēlēšanos atgriezties savā dzimtenē. Amerikāņu armijas paziņojumā, kas izklausījās gandrīz pēc kaŗa komūnikē, īpaši pasvītrots, ka vienlaicīgi kādā citā pēkšņā pārbaudē, kas notikusi polu sargu vienības nometnē Langvaseras kazarmās pie **Nīrnbergas**, poļi pretestību nav izrādījuši. Pēkšņās pārbaudēs piedalījās amerikāņu kavalerijas eskadroni un daudzas bruņotas mašīnas. ASV okupācijas joslas austrumu daļas komandieris ģen. Traskots (Truscott) savā paziņojumā saka: „Vienīgā armija Bavārijā ir tā, ko es komandēju." No **Frankfurtas** pie Mainas tajā pat laikā ziņoja, ka Vašingtona uzdevusi atlaist gandrīz 800 dienvidslavu, kuŗus nodarbināja par sargiem pārvietoto personu nometnēs ASV joslā. Daudzi no viņiem esot rojālisti vai Tito ienaidnieki. Daži esot cīnījušies kopā ar ģen. Michailoviča „četņikiem," un maršala Tito valdība tos ieskaitījusi par kollaborātoriem.

Vašingtonas solis neiespaidošot to 25.000 polu stāvokli, kuŗus nodarbina pie līdzīgiem sargu pienākumiem. ASV armijas pārstāvji paskaidro, ka dienvidslavu un polu pārvietotās personas, kas kalpo amerikāņu armijai Vācijā, ir nodarbinātas, lai ar to varētu atlīdzināt par viņu uzturēšanu, un neesot pierādījumu **tam, ka viņas būtu mēģinājušas organizēties pret** Dienvidslavijas vai Polijas pastāvošām valdībām, kā to pieraksta Tito pārstāvji. Amerikāņu armijas pārstāvji tālāk paskaidro, ka ASV joslā atrodas daudzi tūkstoši polu un dienvidslavu, kas nevēlas atgriezties savās mājās un kuŗus jāpaēdina no amerikāņu devām, kadēļ „ir pilnīgi attaisnojami, ka mēs no tiem atmaksā gribam saņemt vismaz darbu." — „AP" 12. febr. ziņo no **Vašingtonas**, ka, pēc augstāka valdības pārstāvja izteicieniem, ASV okupācijas spēku komandieris Vācijā ģen. Maknarnijs (McNarney) nodomājis rekrūtēt vēl vairākus tūkstošus polu civīlistu, lai atvieglotu ASV armijas darbaspēka trūkumu. Maknarnijs uzdevis polu salīgšanu, neskatoties uz to, ka ASV kaŗa ministrija tam norādījusi atlaist apm. 700 dienvidslavu, jo ienākušas sūdzības par to politisko aktīvitāti. Amerikāņu joslā pašreiz nodarbina ap 23.000 polu.

The Stars and Stripes

Kas mēs esam?

Tam ar statistikas datiem viena no pirmām mēģina atbildēt Grefenes pārvietoto personu nometnes latviešu grupa. Ne tikai Vestfālē, bet arī visā angļu okupācijas joslā šī ir viena no lielākām latviešu nometnēm, jo 21. janv. tanī bija jau 1024 latvieši. No tiem bērnu bija 251, tātad 24,51 proc., sieviešu 406 (39,64 proc.) un vīriešu 367 (35,84 proc.). Pēc profesijām resp. agrākās nodarbošanās tautieši virs 14 gadu vecuma sadalās šādi: 27 proc. mācības iestāžu audzēkņu, 10 nodarbināto, 17 proc. mājsaimniecībā nodarbināto, 14 proc. valsts, pašvaldības un uzņēmumu darbinieku, 13 proc. mācības iestāžu audzekņu, 10 proc. saimniecisko darbinieku, 6 proc. izglītības, kultūras un gara darbinieku, 6 proc. technisko darbinieku, 3 proc. veselības kopšanas darbinieku un 4 proc. dažādu citu nodarbošanos pārstāvju. Lauksaimniecībā un mežkopībā nodarbināto vidū ir 8 agronomi, 1 veterinārārsts, 3 mežziņi, 5 dažādi lauksaimniecības darbinieki, 6 mežsargi, 187 lauksaimnieki; valsts, pašvaldības un uzņēmumu darbinieku vidū — 74 ierēdņi, 3 pašvaldības darbinieki un 29 grāmatveži; no mācības iestāžu audzēkņiem 15 ir studentu un 84 skolēni, kas vecāki par 14 gadiem; saimniecisko darbinieku vidū — 2 tautsaimnieki, 2 uzņēmēji, 36 amatnieki, 31 tirgotājs un 6 pārdevēji; izglītības, kultūras un gara darbinieku vidū — 1 profesors, 1 rakstnieks, 1 redaktors, 7 mācītāji, 28 skolotāji un 6 mākslinieki; technisko darbinieku vidū — 9 inženieŗi, 2 ķīmiķi, 28 dažādi techniķi, 3 šofeŗi un 3 laboranti; veselības kopšanas darbinieku vidū — 6 ārsti, 3 zobārsti, 2 farmaceiti, 12 medicīniskā palīgpersonāla locekļu; citādi nodarbināto vidū ir 4 advokāti un 1 tiesu darbinieks.

Nometnes laikraksts „AZ", kas sniedz šo statistiku, atzīmē, ka neesot šīkāka pārskata par nometnes iemītnieku sadalījumu pēc izglītības, bet apm. 10 proc. no nometnes pieaugušiem iemītniekiem ir ar pabeigtu augstskolas izglītību. Bērnu vidū 102 ir vecumā līdz 6 gadiem un 149 vecumā no 6—14 gadiem. Nometnes latviešu grupā patvērumu atraduši arī 443 lietuvieši, 50 igauņu, 12 rumāņu, 5 ungāri, 2 holandieši, 2 ASV un 1 Šveices pavalstnieks, ar ko nometnes kopējais iemītnieku skaits sasniedz 1539 personas.

Uells nosoda „3 lielo" metodes

ASV bijušais ārlietu viceministrs Samners Uells (Welles) radiorunā Nujorkā uzsvēris, ka Lielbritānija, Savienotās Valstis un PSRS atmetušas neiejaukšanās doktrīnu mazo valstu lietās. „Es nevaru piekrist tam, ka ASV, Padomju Savienība un Lielbritānija vai jebkuŗa cita lielvalsts kaut kādā veidā būtu attaisnojamas neiejaukšanās doktrīnas atmešanā tikai tapēc, ka viņas kopēji apņēmušās likvidēt fašismu, un pilnīgi citos nolūkos tagad var iejaukties pārējo — vājāku tautu iekšējā brīvībā un uzspiest tām jebkuŗu standartizēto politisko žņaugu," sacīja Uells. „Austrumeiropā, Balkānos un aiz tiem mēs tagad redzam, ka Padomju Savienība apņēmusies vistiešākā veidā iejaukties suverēnu tautu iekšējās lietās, kam nav nekā kopēja ar padomju likumīgām tiesībām gādāt par militāro drošību, kas izriet no kaŗa. Ja tiesisko un taisno neiejaukšanās doktrīnu tagad iznīcina, tad ir neizbēgams, ka iznīcinās visu mazo brīvo tautu brīvības." **The Stars and Stripes**

DP nometņu „zibeņkontrole"

„AP" ziņo no **Bad-Tēlcas**, ka šinīs dienās amerikāņu armijas jaunā okupācijas joslas militārā policija paveikusi vairāku pārvietoto personu nometņu „zibeņkontroli", lai pēkšņās kratīšanās rastu pierādījumus un likvidētu polu vai dienvidslavu jebkuŗu mēģinājumu izveidot organizētas grupas, kas būtu naidīgas pašreizējām valdībām Polijā un Dienvidslavijā.

The Stars and Stripes

Chronika

Lai varētu veikt palīdzības un aprūpes darbu, nepieciešams pilnīgs pārskats par visām latviešu nometnēm. Jau apsināts pāri par 300 latviešu nometņu, bet ziņas nav vienveidīgas, ir novecojušās un varbūt vairs neatbilst patiesībai. Tāpēc Latviešu Centrālās komitejas informācijas birojs uzaicina visu nometņu vadību iesūtīt šādas ziņas: nometnes adrese, nosaukums, nometnes sastāva vispārējs raksturojums (tīra latviešu, baltu, jaukta nometne), nometnes sastāvs raksta nosūtīšanas dienā (kopskaits, vīrieši, sievietes un bērni līdz 14 g.), kādi zinātnieki, rakstnieki, mākslinieki, žurnālisti, sabiedriski darbinieki un citi plašāk pazīstami lietpratēji ir nometnes dalībnieku vidū (uzvārds, vārds, darbības nozare), kādās telpās ievietota nometne (barakas, kazarmas, dzīvojamās ēkas u. t. t.), kādu uzturu saņem (armijas uzturs, UNRRA's apgāde, kaloriju daudzums), organizācija, kas nometni uztur: UNRRA, Sarkanais krusts etc., vai komandants ir iecelts vai vēlēts, viņa uzvārds un vārds, kad nometnes komiteja ievēlēta un tās sastāvs, svarīgākie nometnes pasākumi (skola, laikraksts, koris, teātra trupa etc.), svarīgākie notikumi nometnes dzīvē (kad nometne nodibināta, ievērojamu Militārās valdības pārstāvju apmeklējumi etc.). Lai atvieglotu ziņu iesūtīšanu, LCK informācijas birojs izsūtījis visām zināmām nometnēm iespiestas veidlapas. Nometnes, kas veidlapas nav saņēmušas un nav vēl informācijas biroja sarakstos, še minētās ziņas iesūta vienkārši ar rakstu. Ziņas jāiesūta nevien nometnēm, bet arī ārpus tām dzīvojošo tautiešu grupām. Tieši šo tautiešu apzināšana ir ļoti svarīga. Ja izklaidus dzīvojošai tautiešu grupai ir pārstāvji, tad ziņu sniegšana LCK informācijas birojam ir viņu pienākums. Ja pārstāvja nav, tad tautiešu pienākums ir vienoties, kas iesūtīs apzināšanas datus. Saprotams, privāti dzīvojošiem savā rakstā nav jāatbild uz jautājumiem, kas ir specifiski nometnēm. Ik mēnesi līdz 10. datumam jāziņo par iepriekšējā mēneša svarīgākām pārmaiņām nometnē. Reizē ar apzināšanas datu nosūtīšanu informācijas birojam, ieteicams tos nosūtīt arī savai apgabala komitejai. — Lai gan ir grūtības, Baltijas universitāte Hamburgā tomēr drīz varēs sākt darbu. Šai universitātē pieteikušies pavisam 300 latviešu, kas vēlas studēt medicīnu. Katram, kas to vēlas studēt, jāzina, ka ārstu darbs ir viens no grūtākiem. Caurmērā ārsti nepelna daudz, izņemot dažus, kas ieguvuši slavu, bet par to arī viņiem jāatteicas no daudz kā savā personīgā dzīvē, kas citiem sasniedzams. Statistika rāda arī, ka dažādu arodu darbinieku vidū ārsti pieder tiem, kas agri mirst. Tāpēc lai medicīnu studē tikai tie, kas citu cilvēku dēļ gatavi ziedot sevi. Arī ārsts ir dabas pētnieks, un viņam labi jāpārzina tās zinātnes, kādas māca dabas zinātņu un matēmatikas fakultāte. UNRRA's Baltijas universitāte, uzsākot topošo ārstu apmācību, šo atzinumu liks darba plāna pamatā. Tiem, kas gribēs kļūt ārsti, vispirms būs labi jāiepazīstas ar fiziku, ķīmiju, zooloģiju, botaniku. Tikai pamazām tie sāks iepazīties ar cilvēka ķermeni, tā slimībām un beidzot ar mākslu, kā cilvēku pasargāt no tām un kā saslimušo dziedināt. Tāpēc lai visi pieteikušies labi apdomā, līdz izšķiras uzņemties studiju grūtības un sola sev būt gatavi pašaizliedzīgi kalpot cilvēkam. Tie, kas izšķiras par medicīnu, lai vēlreiz īsi paziņo, ka uztur spēkā savu iepriekšējo lūgumu, un lai dara zināmu arī varbūtējo adreses maiņu. Vēstuleņ pagaidām adresējamas medicīnas fakultātes dekānam, ārk. prof. Dr. med. N. Vētram LSK birojā, Gr. Burgstr. 59, Lübeck (24). Tie medicīnas studenti, kas studējuši agrāk Baltijas universitātēs, lai gaida īpašu ziņojumu pēc viņu uzdotās adreses. — Mākslinieku darba aizsardzībai nodibināta LCK mākslas aģentūra. Tās sarakstos jau reģistrēts tuvu pie 100 mākslinieku, bet joprojām trūkst ziņu par daudziem mūziķiem, dziedātājiem, diriģentiem, aktieŗiem, komponistiem un literātiem. Nekavējieties un sniedziet ziņas par sevi! Tas ir jūsu interesēs. Rakstā jāpaziņo mākslinieka uzvārds, vārds, speciālitāte, vai ir darba saistībā savā vai citā arodā un precīza adrese. Raksts adresējams LCK mākslas aģentūrai: DP Camp „Frische Quelle", Detmold-Hiddesen, Lippe (21). — „Latviešu apgāds" pag gadā izdevis J. Ezeriņa un J. Grīna sastādītu ābeci un pirmo lasāmo grāmatu „Valodiņa". Tai 147 lpp. Raižu un ilgu laikmetā pēc skolas grāmatām šis izdevums tiešām iepriecina skolotājus un mazos skolēnus. Pašķirstot grāmatu un iepazīstoties ar tās saturu, prieks kļust vēl gaišāks un saulaināks. Abece ievada lasīšanā, turoties pie sintetiskās metodes un reizēm mācot arī rakstīšanu, pie kam darbības norisi veicina gaumīgas un labi izdevušās ilustrācijas. Arī ilustrētā lasāmā viela jāatzīst par rūpīgi pārbaudītu. Blakus tautas gara mantu izlasei tur sastopam Plūdoņa, Poruka, Brigaderes, Raiņa, Blaumaņa u. c. mūsu labāko bērnu un jaunatnes literātūras pārstāvju dzejas un prozas tekstus. Vāka zīmējums glīts, latviska ornamenta ielogojumā. Neraugoties uz spiestuves grūtībām, grāmata iespiesta pareizā ortografijā un tiklab satura, kā ietērpa ziņā atgādina miera laiku izdevumu.

„LCK IB" Detmoldā.

Tabaka un smēķēšana

Tabaka, cigaretes vai cigāri ne tikai smēķētājam, bet arī nesmēķētājam rodas tabakai sadegot un ir visai kaitīgi, kā zilakābe, sērūdeņradis, koka spirts, darvai līdzīgi produkti u. c. Visvairāk no nikotīna cieš sirds un asinsvadi. Sirdsdarbību nikotīns sākumā palēnina, bet vēlāk paātrina, radot asinsvadu krampjus un pacelot asinsspiedienu, kas pēc tam atkal krīt, jo asinsvadi paplašinās. Šāda asins spiediena maiņa veicina asinsvadu nolietošanos — sklērozi. Nikotīns stipri iespaido sirds vainaga artērijas, kas baro sirds muskuli. Lielas nikotīna devas ievērojami iespaido arī pašu sirds muskulātūru. Ja smēķētājam sirds slima, tad, seviški pie stingras smēķēšanas, var iestāties arī sirds traucējumi, kas ved pie sirds apstāšanās. Nervu sistēmā visvairāk cieš sekrētoriskie nervi, kādēļ smēķētājam, nikotīnam šos nervus kairinot, sākas siekalāšanās un rodas prasība pēc spļaušanas, ko prātīgs smēķētājs arī dara, tā atbrīvojot muti no tur sakrātiem tabakas sadegšanas blakus produktiem, par kuŗiem jau minēju, un arī no nikotīna. Parasti gan mēs spļaušanu uzskatām par „šokingu" un norijam mūsu organismam kaitīgās vielas, pavairojot kuņģa sulas sekrēciju un veicinot kuņģa vai 12-pirkstu zarnas jēlumu rašanos vai traucējot to dzīšanu. Nikotīnam pavairojot sekrēciju, rodas arī bronchu katarrs un svīšana.

Nikotīna iespaidā paātrinās zarnu darbība (peristaltika). Zarnas kļūst mazasinīgas, jo saraujas zarnu asinsvadi. Tas veicina zarnu saslimšanu. Šīs parādības jo spilgti parādās pie tiem smēķētājiem, kas slimo ar sirds, asinsvadu vai kuņģa — zarnu traucējumiem.

Kas smēķēšanas netikumam vēl nav padevušies, tiem no smēķēšanas rodas bālums, auksti sviedri, galvassāpes, reiboņi, siekalāšanās, vemšana, varbūt arī redzes un dzirdes traucējumi. Pieradušam smēķētājam šādu parādību nav vai arī ir tikai pie pārsmēķēšanās. Neretī pie stipriem smēķētājiem novērojamas pārejošas chroniskas nikotīna saindēšanās pazīmes, gan samērā īslaicīgas, kas pāriet, smēķēšanu ierobežojot vai to atmetot, t. i. ēstgribas trūkums, caureja vai aizcietējumi, neatlaidīgi elpojamo ceļu iekaisumi, galvassāpes, nervozitāte, nospiests gara stāvoklis, roku trīcēšana, nekārtīga sirdsdarbība, muskuļu vājums, sāpes sirds apvidū (vainagartērijas krampji), redzes un dzirdes traucējumi un arī aknu paliekināšanās.

Pie tabakas pieradušam smēķēšana, samēra robežās, rada patikamu un miermīlīgu gara stāvokli. Tāpēc smēķēšanu tik grūti atmest. Pēc trīs līdz četru dienu abstinences pie smēķēšanas pieradušam ir visai slikts un nervozs gara stāvoklis, kas gan uz pašu nekādu ļaunu iespaidu neatstāj, bet gan uz apkārtējiem cilvēkiem. Smēķēšanas atmešana tāpēc stipri atkarājas no smēķētāja tuvinieku iespaidošanas.

Dzīvojot samērā šaurās telpās, kuŗās nav ventilācijas un kur mājinieki un viņu viesi smēķē, kāds gan tur ir gaiss! To zina arī pats smēķētājs, ja viņš šādā telpā ienāk no āra. Viss tas ir tik ikdienišķa parādība, kas katram zināma, bet ko īstā vārdā parasti nesauc.

Mēs smēķējam nikotīna dēļ, un tādēļ ir visai aplami lietot kādus līdzekļus (vati, gaŗu iemuti vai ko citu) nikotīna samazināšanai tabakā. Tā būtu un ir pašapmānīšanās. Samazinot nikotīna daudzumu cigaretē, mums vienas cigaretes vietā jāizsmēķē divi vai pat trīs, lai izbaudītu nikotīna daudzumu, kas mūs apmierina. Nevar teikt, ka smēķētājam ir īsāks un sūrāks mūžs kā nesmēķētājam, bet var gan teikt, ka slimojošam ar sirdi, asinsvadu traucējumiem, nerviem, elpojamo ceļu saslimšanām un kuņģa vai zarnu trakta traucējumiem smēķēšana ir kaitīga.

Ne mazāk svarīga mums tagad, atrodoties DP stāvoklī, ir smēķēšanas materiālā puse. Kāda vērtība pašreiz ir cigaretei, to zina ikviens no mums un, liekas, vislabāk nesmēķētājs. Nemaz jau nav jārunā par to, ka smēķētājs dažkārt nonāk tādā stāvoklī, ka nekautrējās pacelt uz ielas nomesto cigaretes galu. Vai, visu to apsverot, mums nevajadzētu padomāt par smēķēšanas atmešanu? Atbalstīsim viens otru šī pelamā netikuma atmešanā, pacietīsimies trīs līdz četras dienas, kāmēr būs slikts un nervozs gara stāvoklis. Pacīnīsimies pēc tam vēl kādas nedēļas ar kārdinājumu uzvilkt kuplu dūmu un paiesim lepni garām uz ielas nomestai puscigaretei, — tā mums būs jau liela uzvara.

Dr. F. Tilmanis

Domas un sirds

Arturs Kaugars.

Zviedru slava

Reiz slava pacēlās no zobena un gara
Pār zviedru klintīm, pāri Eiropai.
Ir tur, kur mani tēvu tēvi ara,
Jau šķita brūkam bargu kungu vara. —
Un teiksmā ieiet lemts bij slavai šai.

Dievs gaŗus miera gadus devis bij
Un pārticības zviedru zemei gana,
Bet postam, asarām un ugunij
Un cīņām negantām, ko varoņi slava vij,
Bij lemta atkal tēvu zeme mana.

Kad kauja pēdējā bij pazaudēta,
Pret zviedru krastu skrēja laivu bars.
Šī zeme, senās slavas apmirdzēta,
Būs patvērums, kam brīvība ir svēta,
Jo nemainīgs ir zviedru taisnais gars.

Pret debesīm šis kauna darbs nu brēc:
Dzen mūsu brāļus nāvē tie, kam vara.
Krīt puķes, asaras, līst Vakarēdiens
Un kāda slava riet un cita lēc. [svēts,
Tēvs piedod, ja tie nezina, ko dara!

LSK pateicas

LSK pilnvarotais Dillingenas apriņķī, Bavārijā, J. Platais mums 12. febr. piesūtījis šādu rakstu:

„Apliecinot 1000 marku saņemšanu, ko jūs šodien iemaksājāt par labu Latvijas Sarkanam krustam kā ziedojumu no „Latviešu Vēstneša" izdevniecības, izsaku jums pateicību. Jūsu izcilo ziedojumu ieskaitīs LSK invalīdu fondā izlietošanai protēžu, invalīdu ortopēdiskām vajadzībām un to tautiešu pabalstīšanai, kas nesuši upurus Latvijas labā."

Melnā bruņinieka žņaugos

4.

(Beigas)

Latviešu pretdarbības sekas bija tās, ka „brīvprātīgo" skaits neauga. Tad okupācijas vara kērās pie piespiedu mobilizācijas. Gan jaunie virsnieki izmēģinājās pārliecināt latviešus, kas palīdzēja šādas mobilizācijas reālizēšanā, ka ir neatbildīgi spēlēties ar latviešu jaunās paaudzes dzīvībām un dzīt latviešu jaunekļus un vīrus cīņās, kas nav mūsējās. Panākumi izpalika. Vāciešiem vajadzība pēc jaunām rezervēm bija ļoti liela, un izdevība iznīcināt brīvo un pretestīgo latviešu jaunatni tik kārdinoša, ka vācu varasvīri neatlaidās. Bijušo ministru, kas uzdrošinājās nostāties pret mobilizāciju, izsūtīja trimdā. Sākās atkal jaunas apcietināšanas. Pretestība bija vājināta. Mobilizāciju uzspieda ar brutālu varu.

Pretestība nepalika bez savas nozīmes. Mobilizāciju bija izdevies kaut nedaudz novilcināt. Tautai bija parādīts, ka no iesaukšanas jāizvairās vai vismaz jāmēģina to kavēt.

Meklēdami kontaktu ar dažādām pretestības grupām, saskārāmies ar kādu jaunu — bijušo politisko partiju apvienoto centru. Tas atšķīrās no visām citām grupām, jo vienīgais jau tad plānoja Latvijas valsts restaurāciju un atgriešanos pie vecās satversmes. Domājām, ka pēc kara sāksies jauns laikmets, kam vajadzēs arī jaunas formas, par kuŗām varēs domāt tad, kad nāks īstais laiks. Bija taču tik daudz glābjamā un pasargājamā, kas prasīja tūlītēju rīcību. Bijām gan ļoti ieinteresēti pretestības centra nodibinātos sakaros ar ārzemēm. Visai pretestības kustībai tie varētu dot pavisam citu nokrāsu: no pasīvas aizstāvēšanās varētu pāriet uzbrukumā. Diemžēl, šie sakari, cik uzzinājām, nesniedzās tālāk par ziņu nosūtīšanu uz ārzemēm, informējot par stāvokli mūsu zemē un arī tikai ar igauņu vidutājību. Tiešu sakaru ar mūsu sūtņiem Anglijā un Savienotās Valstīs pretestības centram, likās, nebija, jo no tiem visā vācu okupācijas laikā tieši norādījumi nenāca.

Mums atlika tā pati klusā pretošanās. Jaunu vilni tā uzsita sakarā ar vācu izplānoto latviešu jaunatnes organizēšanu. Visi skolotāji bija vienis prātis: mūsu jaunatne jāaizstāv un jāpasargā no vācu okupācijas varas tiešās ietekmes. Skolas arī okupācijas laikā atradās pareizās, pašu latviešu rokās, bet ārpusskolas jaunatne bija bez vadības. Latviešu jaunatnes organizāciju mums nebija, bet tas zināmā mērā kavēja arī vācu nacionālsociālistus iedzīvināt to propagandu. Jau 1942. gadā vācieši sāka izrādīt pastiprinātu interesi pret latviešu jaunatni. Igaunijā vācieši bija radījuši kādu igauņu jaunatnes organizāciju. Bija skaidrs, ka to pašu darīs arī pie mums. Vācieši jau meklēja tam piemērotas personas. Latviešu sabiedrībā nu daudz sprieda: kā tagad rīkoties? Nacionālsociālistu pret latviešu jaunatni izstieptās ķetnas nevarēja vienkārši nokratīt. Vācietis Luers bija izteicies: „Ar latviešiem vai bez tiem — mēs jaunatnes organizāciju radīsim un nebaidīsimies izrakstīt vadītājus arī no pašas Vācijas."

Skolotāji un jaunie virsnieki gribēja ko citu. Gados vecākie padomdevēji teica: ieņemiet visus zemākos posteņus un sabotējiet katru vāciešu rīkojumu. Tā arī notika. Ne bez cīņas, tā reizēm bija asa. Jau organizācijas projektā katru vārdu cenzēja ar aizdomām. Latvijas vārdu nemaz nedrīkstēja pieminēt. Tā vietā diktēja vārdu „dzimtene".

Jaunie skolotāji izšķīrās par neieiešanu vācu vadāmās jaunatnes organizācijas centrālajā vadībā, bet pēc iespējas ieņemt visas zemākās vietas, kur saskare ar jaunatni bija tieša. Tā varēja atturēt nevēlamu vai vācu nodomiem pakalpīgu ļaužu iespiešanos. Zemāko vadītāju kadrs pilsētās un uz laukiem tad arī tiešām sastādījās galvenām kārtām no skolotājiem. Tie bija tik uzticami, ka mēs tiem lūdzām pat latviešu nelcgālu izdevumu un parolu izplatīšanu.

Gribējām dabūt savās rokās arī organizācijas tā saucamo garīgās audzināšanas daļu. Bijām jauni, un vācieši daudzus no mums uzskatīja par „neaprakstītām lapām," kuŗus vācu komisāriāta ierēdņi var vadīt pēc sava prāta. Mums izdevās arī šis nodoms, un ar to bijām ieguvuši noteikšanu par jaunatnes idejisko audzināšanu. Sākumā vācieši nenojauta, ka latviešu jaunatnes idejiskie vadītāji darbosies pavisam pretēji viņu interesēm. Darbam jaunajā organizācijā mūsu nerakstītās devīzes bija: „Tautas nākotnei!" un „Augsim Latvijai!" Tās sauca kalpot tautas, nevis svešajām interesēm.

Okupantiem modri uzmanot organizācijas darbiniekus, ilgi apslēpt avotu, no kuŗa nāca daži labs norādījums mūsu darbībai, nebija iespējams. 1943. g. sākumā Luers, jaunatnes nodaļas vadītājs pie „reichskomisāra", ataicināja pie sevis latviešu jaunatnes vadību un jo apmierināts pavēstīja: „Jūsu Valdmani izraidīs uz Vāciju. Tagad kopīgajā darbā varēsim labāk saprasties..." Latvijas bijušam ministram tiešām bija jādodas uz Vāciju.

Mūsu grupu drīz piemeklēja viens sitiens pēc otra. Aprīļa beigās pie manis naktī iebruka „Gestapo" vīri. Dzīvokli sīki pārmeklēja, bet neko aizdomīgu neatrada. Manas vecās mātes acu priekšā manas rokas tomēr ieslēdza dzelžos. Mani izveda ārā, iegrūda automobilī un aizveda uz Reimersa ielas pagrabiem. Pēc dažām dienām izdevās sazināties ar pārējiem apcietinātiem. Tur bija Viktors, Vilis, Kārlis, Fricis... Visa mūsu grupa!

Sākās nopratināšana. Mūs apvainoja spiegošanā angļu un amerikāņu labā. Neatzināmies. Pierādījumu nebija. Septiņus atbrīvoja, paturot uzraudzībā. Mani un vēl vienu pārveda uz Centrālcietumu, pēc tam uz Salaspili.

Arī šīs apcietināšanas satrauca latviešu sabiedrību. Reizē ar mums Rīgā apcietināja vēl vienu Vidzemē un vienu Jelgavā.

No apcietinājuma atbrīvotie darbu jaunatnes organizācijā turpināja iesāktā virzienā. Par vāciem naidīga satura rakstu rokas grāmatā no amata atlaida garīgās audzināšanas daļas vadītāju, mūsu grupas cilvēku. Viņu piespieda iestāties leģionā. Tā vietā nāca cits, arī mūsējais.

Arī atlikušo mūsu cilvēku pozitīvais darbs nebija ilgs. Leģionā iesauca arvien jaunus mūsu darbiniekus. Centrā palika vairs tikai divi no mūsu grupas. Tad okupācijas vara atrada organizācijai citu vadītāju, kas uzņēmās latviešu jaunatnes iesaistīšanu vācu gaisaspēku izpalīgu dienestā. Tad no organizācijas aizgāja pēdējie no mums.

Še īsumā pastāstīts tikai par vienas latviešu jaunatnes grupas cīņu pret vācu uzmācību. Mūsu tēvzemes mīlestību un ideālismu nevarēja uzvarēt ne vācu cietumi, ne koncentrācijas nometņu režīms. Mēs nesām upurus, bet neprasījām un nedomājam prasīt atalgojumu.

Sagrautajā Jelgavā vēl tagad stāv Lāčplēša tēls. Kad braucām uz institūtu, tas pirmais mūs apsveica stacijas laukumā un atgādināja mums teiku par Lāčplēša mūžīgo cīņu pret Melno bruņinieku un Sarkano pūķi. Šo Melno bruņinieku Mādems pavēlēja no piemineklja izkalt.

Melnais bruņinieks nu satriekts un iznīcināts. Palicis vēl pūķis...

Zachsenhauzenas koncentrācijas nometnes politiskais ieslodzītais nr. 105891

Jaltas slepenā noruna ar PSRS

Tieši gadu pēc tās parakstīšanas — 11. febr. Jaltas „3 lielo" vienošanās teksts izziņots atklātībai Vašingtonā, Londonā un Maskavā. ASV ārlietu ministrs Džemss Berness paskaidroja, ka vienošanās turēta slepenībā, lai to neuzzinātu Japāna, kas citādi būtu uzbrukusi Krievijai un krievi būtu piespiesti atvilkt savu karaspēku no vācu frontes. Pēc Jaltas vienošanās, PSRS apņēmusies piedalīties karā pret Japāņu „divi vai trijos mēnešos" pēc Vācijas kapitulācijas, ja pieņem šādas krievu prasības:

Ārējā Mongolijā (Mongolijas tautas republikā) jāuztur status quo;

jāatjauno agrākās Krievijas tiesības, kas pārkāptas ar Japānas nodevīgo uzbrukumu 1904. g.;

Padomju Savienībai jāsaņem atpakaļ Sachalinas dienvidu daļa un visas tai piegulošās salas;

Dairenas tirdzniecības osta jāinternacionālizē, nodrošinot Padomju Savienībai noteikšanu šinī ostā, un jāatjauno PSRS flotes bazes noma Port-Arturā;

Ķīnas Austrumu dzelzceļš un Dienvidmandžurijas dzelzceļš, kas dod pieeju līdz Dairenai, jāapsaimnieko kopējai padomju-ķīniešu sabiedrībai, nodrošinot Padomju Savienībai noteikšanu, bet Ķīnai paturot pilnu suverenitāti Mandžurijā;

Kurilu salas jānodod Padomju Savienībai.

Jaltā bija norunāts, ka pantiem, kas attiecas un Ārējo Mongoliju, ostām un dzelzceļiem, vajadzīga Čangkaišeka piekrišana,

The Stars and Stripes

PSRS baidās no 3. pasaules kara

PSRS deklarēja UNO Drošības padomē, ka apstākļi strīdu plosītajā Indonēzijā varot „iededzināt" trešo pasaules karu. Višinskis apgalvoja, ka tikai Lielbritānijai un Holandei esot svaigākā informācija par indonēziešu nacionālistu kustību, ar ko esot radīta „nevienlīdzība" nāciju vidū. „Ja šāda nevienlīdzība ir tas, ko jūs vēlaties," viņš sacīja, „tad jūs varat teikt, ka Vienotām Nācijām ir beigas." Lielbritānijas ārlietu ministrs pēc uzbrukumiem un pārmetumiem pilnās Višinska runas atbildēja: „It ne ar ko nav pierādīts, ka angļu karaspēks būtu apdraudējis pasaules mieru. Viņa majestātes valdība nepelnītus uzbrukumus nepacietīs."

Pusi no zemes lodes šoziem, pavasarī un vasarā kviešu trūkuma dēļ apdraud bads. Ziņas no trim kontinentiem to rādās apstiprinām. Plašos Indijas apgabalos vispārējā pārtikas trūkuma dēļ bads jau sācies. Pārtikas trūkst arī visā pārējā Azijā. Ziņojumi no Dienvidafrikas liecina, ka tur badu cieš tūkstoši iedzimto. Itālijas pārtikas sagādes vadītājs Mentazijs informējis presi, ka apgāde ar pārtiku nesen nedaudz uzlabojusies, bet stāvoklis būs kritisks jūnija beigās. ASV kongresā Vašingtonā vairāki senātori 6. febr. nāca klajā ar kāda augstāka amerikāņu virsnieka ziņojumu par to, ka amerikāņu okupācijas joslā vācieši aiz bada salimstot un bērni gulot uz ielām. ASV okupācijas spēku pavēlnieka vietnieks ģenerāllt. Lūcijs Klejs (Clay) Berlīnē šos apgalvojumus nekavējoties apzīmējis par nepatiesiem. Prezidents Trumens jau nācis klajā ar atzinumiem par pārtikas nepieciešamību Eiropai, kādēļ amerikāņiem vajadzēšot no jauna ierobežot savu galas un kviešu patēriņu.

Franču okupācijas armijas augstāki pārstavji Koblencā nesen norādīja, ka budžeta sašaurinājumu un „aizdošanas-īres" materiālu izbeigšanās dēļ okupācijas armija stāv bankrota priekšā. Pašreiz gandrīz 300.000 franču karavīru okupē 5 Vācijas sektorus — Reinzemi, Palatinātu, Sāru, Bādenu un Vīrtembergu. Koblencas garnizona plkv. Mahe sacīja: „Mums ir ļoti maz benzīna mūsu mašīnām un gandrīz trūkst rezerves daļu to labošanai." Franču pulkvedis turpināja: „Kamēr vācieši ir mierīgi, mums nav jābaidās. Okupācijas armijai kļūstot gandrīz nekustīgai un karavīru ieročiem tikpat kā nelietojamiem, situācija tomēr var kļūt bīstama."

Baltkrievijas tautas komisāru padomes priekšsēdis Ponomarenko Minskā paziņojis, ka baltkrievu partizāni kara gados nogalinājuši pusmiljonu nacistu un savām vajadzībām vācu aizmugurē uzturejuši 50 lidlauku.

Amerikas latvieši par „zelta zemi"

Amerikas Savienotās Valstis daži uzskata par priekšzīmi materiālai, kultūrālai un garīgai dzīvei; daži par cilvēces cerību un daži par pasakainu zelta zemi. Savienotās Valstis ir jauna zeme un sasniegušas šo augsto attīstības līmeni, kuŗam nav nekā līdzīga pasaules vēsturē, samērā ļoti īsā laikā. No pirmās kolonistu iebraukšanas priekš 300 gadiem un no brīvvalsts pasludināšanas priekš 170 gadiem, t. i. 1776. gadā, seviški no pēdējā notikuma attīstība bijusi ļoti strauja.

Amerikas Savienoto Valstu vadītājs princips ir bijis cilvēka tiesību neapspiešana un privātuzņēmuma rīcība. Amerika ir brīva „kapitālistu" zeme, kur katram ir tiesības būt tādam. Panākumi ir atkarīgi no katra cilvēka uzņēmības, gribas, spējām un laimes. Godīgs darbs un uzņēmums ir vienmēr turēts godā un to pabalsta. Darbu še nekad neuzskata par kaunu. Vienkāršo darbu tur tādā pašā cieņā kā „baltās apkakles" darbu, veikalu, arodu, zemkopību vai kaut kuŗu profesiju.

Savienotās Valstīs, kā visur citur brīvā sacensībā, atalgojums ir tiešā attiecībā ar darbā ieliktām pūlēm un spējām. Svarīgi tik, kur un kādā veidā pūles ir pieliktas. Bagātība ir pelnīta un krāta grūtā darbā, un ne atrasta uz ielas zelta veidā.

Darba algas ir samērā augstas, bet tāpat arī dzīves vajadzības. Ko amerikāņi ieskata par dzīves nepieciešamībām, to citās zemēs var uzskatīt par greznuma lietām. Amerikāņi saka: vakardienas prinču ērtības ir šīsdienas nabagu nepieciešamības. Un tiešām, ir ļoti viegli pierast pie dažādām dzīves ērtībām un uzskatīt tās par nepieciešamām. Tādēļ arī tauta še pa lielākai daļai dzīvo „no rokas mutē."

Strādnieku algas ir 15 līdz 50 dolaru nedēļā. Darba laika garums galvenās rūpniecībās 40 stundu nedēļā. Dažos arodos, piem., celtniecībā, kur strādā vienīgi sezonās, apm. pusi no pilna gada, algas ir augstas un sasniedz 12 dolaru un pat vairāk dienā. Darba apstākļi un noteikumi ir parasti ļoti labi, un strādniekus aizstāv likumi. Strādnieki organizēti arodbiedrībās, kuŗām ļoti lieli nopelni apstākļu uzlabošanā, lai gan bieži, pateicoties šo organizāciju rīcībai, cieš sabiedrība un arī paši strādnieki. Kaŗa laikā algas pacēlās 15 proc. un pat vairāk, un kaŗa rūpniecībā varēja pelnīt divkārši augstas algas sakarā ar ilgām darba dienām un virsstundām, bet līdz ar to arī ienākuma nodokļus uzlika ļoti augstus, un dzīves dārdzība nolīdzināja pelņu.

Pirms kaŗa še skaitīja ap 10 miljonu bezdarbnieku, bet pa kaŗa laiku tie pilnīgi pazuda, jo bruņotos spēkos iesauca ap 12 miljonu, un rūpniecība kaŗa vajadzībām bija milzīgi paplašināta.

Runājot par izdevumiem dzīves vajadzībām, parasti ir pieņemts, ka ceturtā daļa iziet par dzīvokļa īri, apm. viens līdz divi dolari dienā pārtikai, skatoties pēc tā, vai ēd mājā kopā ar ģimeni vai restorānos. Vīriešu uzvalks parasti maksā no 20 līdz 45 dolariem un vairāk, kurpes ap 5 dolaru pārī. Sieviešu drēbes dabūjamas ļoti plašā izvēlē un tikpat plašā cenu dažādībā. Gatavas kleitas maksā no 5 līdz 15 dolaru un vairāk. Pārējos izdevumus var iedalīt atkarībā no atsevišķu cilvēku prasībām. Te jāpiezīmē, ka automobiļus lieto ļoti plašā mērā, un tos uzskata par vienu no dzīves nepieciešamībām.

Amerika bieži vien neattaisno cerības bagātības iegūšanai. Lielai daļai iebraucēju parasti jāķeras pie vienkārša grūta darba ar mazu atalgojumu. Daži gadiem ilgi strādā pilsētu restorānos, līdz iemācās valodu un iepazīstas ar apstākļiem. Tie, kas spēj pie mazas algas iekrāt lielākas summas, parasti sev aizliedz še pierastās dzīves ērtības. Tie, kas lolojuši cerības iegūt mākslas, sevišķi skatuves, slavu, parasti cieš neveiksmi. Turpretim tie, kam ir piedzīvojumi tirdzniecībā, ļoti bieži ir visai sekmīgi.

Kādas būtu darba izredzes nākotnē, ir visai grūti spriest. Daži cer ļoti daudz, jo rūpniecība nav strādājusi privātiem patērētājiem visus kaŗa gadus. Bet ražošanas metodes ir stipri uzlabotas, lai apgādātu milzīgos kaŗa pieprasījumus. Pielietojot šos uzlabojumus parastai ražošanai, var ātri apmierināt pieprasījumus, pat pāris gadu laikā. Un tad var atkal rasties bezdarbs, par ko vadība ir stiprās rūpēs.

Nākotnes izredzes sākt kādus jaunus uzņēmumus ir vājas šinī tehniski tik augstu nostādītā zemē. Jau tā valda ļoti spēcīga sacensība. Citādi, varbūt, ja uzņēmumā ražojumi būtu jaunā nozarē un oriģināla veida. Otrs šķērslis, kas apgrūtina jaunus uzņēmumus un palielina risku, ir skaidrās peļņas augstie nodokļi.

Tagadējās valdības uzskati, ka privātuzņēmumi ir nepieciešami tautas labklājības veicināšanai, ir ļoti apsveicama parādība.

„Drauga Vēsts" ASV, 1945. g.

Vēl viens palicis...

(Turpinājums no 1. lappuses)

tīgo" no Vācijas un Italijas, pie kam to lielākā daļa bija lidotāji un tankisti. Insurgentu valdība ar šīm abām valstīm bez tam smagi saistījās finansiālos darījumos. No otras puses, Krievija lojālistus apgādāja ar apbruņojumu un padomdevējiem.

1936. gads vēsturē bija izšķirējs, un visā pasaulē radās bažas, ka dzirksteles no Spānijas ugunsgrēka var aizdedzināt arī lielo varu politikas puvera mucas, jo tieši šī politika bija kļuvusi par kaŗam nogatavojušās pasaules galveno nodarbību. Pasaules kaŗš nu gaidīja savu sākumu.

Tikai pēc 32 konflikta mēnešiem — 1939. g. aprīlī, kad insurgenti jau bija izcīnījuši uzvaras Barselonā, Madridē un Valensijā, iestājās miers, ko pasteidzināja sāncenšu frakciju sadursmes lojālistu spēkos. Lojālistu jūras krastu blokāde no insurgentu puses kaŗa darbības pēdējos mēnešos pārtrauca visus pārtikas pievedumus, un visās lielās pilsētās iestājās gandrīz īsts bads. Madridē jau bija ķērušies pie pēdējiem pārtikas krājumiem.

Sadursmes lojālistu rindās sākās pēc Barselonas krišanas 1939. g. janvārī. Pārliecināti, ka viss ir zaudēts, prezidents Azana un daži no Negrina valdības locekļiem izteicās par miera sarunām ar Franko. Negrins, ko atbalstīja atlikušā kortesa lielākā daļa, turpretim deklarēja, ka kaŗu turpinās līdz pēdējai iespējai. Rezultātā Azana atteicās no amata un aizbēga uz Franciju.

Otra nesaprašanās norisinājās Madridē, kur Negrins atcēla no amata lojālistu veco komandieri ģen. Chozē Miachu pēc tam, kad tas bija deklarējis, ka pretestībai vairs neesot jēgas un ierosinājis uzsākt miera sarunas uz jebkuŗiem pieņemamākiem noteikumiem. 1939. g. 5. martā pretsolus spēra ģen. Segismundo Kasado un grupa lojālistu militāro vadītāju, kas ar Negrinam naidīgu sacelšanos panāca nacionālās aizsardzības padomes nodibināšanu. Negrins un viņa valdības atbalstītāji aizbēga uz Franciju, bet komūnisti un citi lojālistu elementi turpināja opoziciju pamieram, sarīkoja veselu sacelšanos virkni pret padomi un tā sagādāja lojālistiem 9.000 jaunu upuŗu pirms varēja atjaunot kādu kārtību. Nostiprinot savu autoritāti visā lojālistu territorijā. Madrides nacionālā aizsardzības padome lūdza mieru un pēc divi nedēļu sarunām pieņēma Franko prasību pēc beznoteikumu kapitulācijas. Trīs gadu ilgais kaŗš kaujās bija prasījis 700.000 dzīvību, 30.000 bija notiesāti uz nāvi vai noslepkavoti, bet 15.000 gāja bojā gaisa uzbrukumos.

Franko un tā valdība tūlīt iecēla īpašos tribunālus, kas notiesāja simtiem lojālistu vadītāju par spīti Anglijas un Francijas centieniem nodrošināt sodīšanas mērenību. Pāri par 400.000 lojālistu aizbēga uz Franciju, kur vēl šodien atrodas viņu lielākā daļa. Līdz 1939. g. beigām jaunās Spānijas galīgais veids vēl nebija noteikts, bet Franko valdības dažādās akcijas un likumi deva tai noteikti fašistisku nokrāsu. Franko pats sevi bija iecēlis par imperijas „caudillo" — vadoni, par valsts galvu, armijas virspavēlnieku, ministru prezidentu un par falangistu partijas vadītāju. Runāja, ka viņam ir lielāka vara, kāda jebkad ir bijusi jebkuŗam Spānijas valdniekam.

Bet šodien pret „caudillo' nostājušies 90 procentu viņa tautas. Visas pilsoņu brīvības ir atceltas. Franko apsolītās mājas, slimnīcas un citas sociālās reformas, tāpat kā daudz citu solījumu, palikušas nerealizētas. Viņa atbalsts Italijai un Vācijai uz tā galvas krājis gandrīz visu Sabiedroto Nāciju lāstus. Eiropas vienīgā atlikušā fašisma cietokšņa mazais vīrs, pret kuŗu nostājusies liela daļa pārējās pasaules, meklē jebkuŗu spraugu, kas tam rādītu drošu izeju.

The Stars and Stripes

Par tāfelīti šokolādes

Vai amerikāņi ir nekam nederīgi mīlākie?

Amerikāņu armijas virsnieki un kareivji Anglijā šņāc vien par kādas amerikāņu žēlsirdīgās māsas iznīcinātāju apgalvojumu, ka viņi ir pilnīgi neprašas mīlas apliecināšanā.

Pieminēdama pierādījumam savos romantiskos piedzīvojumus, žēlsirdīgā māsa vēstulē armijas laikrakstam „Stars and Stripes" apzīmē amerikāņus par nekam nederīgiem kavalieŗiem un mīlākiem. Viņa saka, ka tai labāk patīkot galantie angļu un franču karavīri. Amerikāņu mīlas apliecināšanas technika izzūd tik ātri, ka „pavisam drīz tā vairs nebūs nekāda technika." Pēc saviem ātriem panākumiem ar saldumiem un cigaretēm izsalkušo un pēc smēķēšanas noilgojušos Eiropas iedzimto meitenīšu vidū amerikāņi rīkojas pēc paņēmiena „grāb, kas ātrāk pagrābjams."

„Kožlājamai gumijai atvietojot sarunu un šokolādes tāfelītēm aizstājot ‚priekšspēli', amerikāņiem Eiropā pie sieviešiem viss padodas itin labi," viņa raksta. „Tas tomēr ir skaidrs, ka Savienotās Valstīs mīlas laukā saldumu un pirmās nepieciešamības baze daudz nedos."

Žēlsirdīgā māsa skumīgi stāsta par tipisku vakaru amerikāņu sabiedrībā: „Es ierodos virsnieku sarīkotās viesībās. Līdz pulksten 10 vakarā ikviens no virsniekiem jau mēģinājis man tuvoties jo intimā kārtā, kas gan ir glaimojoši, bet tik lielā mērā demonstrējis smalkuma, oriģinālitātes un saldo māņu trūkumu, ka kļuvis gandrīz vai riebīgs. Kad viņu pūliņi paliek bez cerētās samaksas, virsnieki pazūd savās šokolādes gaitās un žēlsirdīgām māsām jādodas mājup viena pašām."

Žēlsirdīgā māsa saka, ka viņa neesot piedalījusies amerikāņu kareivju rīkotās viesībās, bet gan sastapusies ar tiem divatā. „Un situācija tad ir gluži tā pati," viņa ziņo.

„Nav nekāds brīnums, ka mums labāk patīk franču un angļu armijas karavīri, kuŗu galantums, smalkums, valdzinātāja stāja un veikli plūstoši vārdi ne tikai rada vajadzīgo noskaņojumu, bet neliek šaubīties arī par gribētiem rezultātiem," viņa atzīstas. Savu vēstuli rakstītāja parakstījusi: „Žēlsirdīgā māsa 59. evakuācijas slimnīcā."

The Reader's Digest

Par izceļošanu

(Turpinājums no 1. lappuses)

no ieročiem. Lai cik nožēlojams mums liktos mūsu stāvoklis, tas mūs tomēr maldina. Mēs neesam tikai bezdzimtenes bāreņi, mēs esam arī cīnītāji, savas tautas un valsts brīvības cīnītāji.

Vēl vairāk. Mūsu taisnība ir tā pati, kas būs jaunās pasaules kārtības pamatos. Mūsu tiesības ir tikai viens gadījums no vēl vispārīgi iemiesojamās tautu brīvības. Cīnīdamies par savu brīvību, mēs cīnāmies par visu tautu brīvību, bez kuŗas nav domājama pasaules kārtības atjaunošana. Pār mums guļ cilvēces nākotnes svēršu svaru līksts. Tā mūs spiež smagi. Bet mums ir jāiztur. Uz mums lūkojas pasaules nemierīgās acis, kas ar bažām vēro nākotni.

Šajā izturības cīņā mūsu grūtības var vēl pieaugt. No mums var prasīt vēl jaunus upuŗus. Bet mēs nedrīkstam no tiem izvairīties. Patiesi — ar tautieti badā dalīta maizes garoza būs salda, bet rūgts būs pilnā galda mielasts, ko kāds būs pircis par savas tautas negodu un postu. Mēs zinām, ka mūsu vidū ir bezgala maz tādu, kas to būtu gatavi darīt, bet lai cik viņu maz, mēs negribētu arī tos zaudēt. Sobrīd mēs stāvam plecu pie pleca un esam gatavi panest visu, kas nāks. Un mēs gribētu, kaut mums nekad nevajadzētu atgādināt, ka katrs, kas izstājas no mūsu rindām, ir nodevējs.

Mums raksta

Pārtrūkuši sakari

Laipni lūdzu jūs, ja iespējams, sniegt man ziņas par 1923. g. dzimušo Renati Langenfeldi, pēd. dzīves vieta Prāgā 12. (Tešnov 15/III), un par 1923. g. dzimušo Mirdzu Sēju, pēd. dzīves vieta Jēnā (Tallstr. 85), paziņojot viņām arī manu atrašanās vietu. Kopš novembŗa mums ir pārtrūkuši sakari ar pārējiem latviešiem. Esmu saņemts gūstā Saksijā, kaŗa slimnīcā. Biju ievainots Kurzemē un no turienes aprīlī ierados Vācijā. Tagad dzīvojam teltīs, kuŗās esam iejutušies diezgan labi. Esam nošķirti no vāciešiem. — 1946. g. 3. febr. — Jānis Baumanis, 31 G—5062519, Teillager D, DEF—E 12, Darmstadt, Reichspost.

Kur mani tuvinieki?

Lūdzu palīdzat meklēt piederīgos: sievu Lūciju Smilgu, dz. 15. 25. 5., meitu Austru, dz. 39. 23. 3., dēlu Jāni, dz. 41. 2. 7., dzīvoja Cēsīs. Jāņa 1. Biju lopkopības instruktors Valmierā. — 1945. g. 31. dec. — Jānis Smilga, A 551207, No. 2227 P. O. W. Camp, Cage I, B. 99, B. A. O. R. via Hannover.

Kāpēc tā?

Vakar atbraucu no Minchenes, kur biju gribējis redzēt un dzirdēt to daudzo jauko un labo, kas bija solīts ar Baltijas tautu kultūras dienu 10. februārī. Līdzīgi daudziem citiem tautiešiem, iebraucu Minchenē jau 8. februārī. Latviešu aprūpes birojā neviens darbinieks par šādu kultūras dienu nemācēja pasacīt ne vārda. Kad jautāju, kas tad šai lietā ko zina, tad man atbildēja: varbūt tāds un tāds kungs, mūsu apgabala komitejas loceklis. Uzmeklēju to un jautāju, kur notiks mākslas skate, kad būs koncerts un cikos būs pieslēgums radiofona pārraidījumam, ko pārraidīs arī Amerikas radiofoni. Atbilde bija: šodien vēl noteikti nekas nav zināms, bet pieslēgums radiofonam laikam nebūšot, mākslas skate arī nē un, ja gribu ko zināt, lai eju prasīt Loengrīna ielas nometnē. ?! Visi latviskās mākslas dižpropagandas prieki nu man un citiem bija vējā. Dzirdējām, ka 9. febr. Loengrīna nometnē bija jādejo mūsu baleta spēkiem Tillakai, Lichačevai un Lēmanim, bet neviens aprūpes birojā un komitejā atkal nezināja, kādā laikā šis sarīkojums notiks. Sliktā laika dēļ neiedrošinājāmies uz labu laimi kājām mērot vairāk kilometru garo ceļu uz ārpus pilsētas esošo nometni. Klūmīgā stāvoklī bija kāds tautietis ar sievu, kas tik drausmīgā Bavārijas ziemas slapjdraņķa laikā uz motocikla bija uzņēmies tālo ceļu no Pegnicas nometnes līdz Minchenei, vedot sev līdzi plaši izziņotai latviešu mākslas skatei tautiskas mantas. Viņa neizprašana un neapmierinātība bija jo pamatota. Un tad tā gulēšana aprūpes biroja nama bēniņos! Netīra un auksta istaba bez logiem. Pārnakšņotājiem segu arī nav. Nogulēju tur 3 naktis un vēl šodien brīnos, ka esmu vesels.

Kā citi latviskās mākslas velti izslāpušie, mēģinājām apmeklēt vācu sarīkojumus. Redzēju jauku amerikāņu filmu, biju 2 koncertos. Viens no tiem — Minchenes filharmoniskā orķestŗa un klavieŗu solistu vakars Bēthovena ciklā bija seviški labs. „Cīņa" par ieejas kartēm gan aizņem visu dienu. Minchenē daudz mākslas sarīkojumu, bet biletes izpārdotas pat mēnesi uz priekšu.

Atgriežoties savā pusē, dzirdu „Baltijas tautu kultūras dienas" jaunas atskaņas. Hammervegas nometnē pie Veidenas tautieši šajā dienā uzstādījuši nometnē pat vairākus skaļruņus tik noteikti solītā koncerta pārraidījuma izbaudīšanai. Noņēmušies ap radioaparātu visu dienu, bet latviešu raidījumu tā i nesaklausījuši — T. Bērziņš, Kirchenstr. 11/I, Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a).

Angļu okupācijas joslā visi „Latviešu Vēstnesim" pienākošies maksājumi (abonements un sludinājumi, pārstāvju un komisionāru ieņemtā nauda par komisijā saņemtiem eksemplāriem un tml.) ar pasta naudas pārvedumiem tagad sūtāmi Lidijai Dravniecei, Latvian Camp, „Frische Quelle," Hiddesen bei Detmold, Lippe (21).

Paziņojumi par šiem pasta naudas pārvedumiem līdz ar pasūtinājumiem, sludinājumu tekstiem, laikraksta pārstāvju un komisionāru ik nedēļas norēķiniem joprojām piesūtāmi vienīgi „Latviešu Vēstneša" izdevniecībai, Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

TUR

„Latvijas PSR Nopelniem bagātais kultūras darbinieks" biedrs Jānis Sudrabkalns raksta: „Mūsu sirdis kvēlos mūžīga pateicība Sarkanai Armijai, kas atdevusi mums dzimteni un brīvību. Jaunā sociālistiskā iekārta, kas veido dzīvi uz vistīrākiem taisnības pamatiem, izmēž no sabiedrības liekēžus un tumsoņus, visus, kas grib pārtikt no citu sviedriem, kas ir pret progresu, pret tautu. Šiem ļaudīm kopīgas intereses ar vācu iebrucējiem, tie gatavi kā suņi kalpot hitleriešiem, lai paši savukārt varētu kalpināt savus tautas brālus. No viņu vidus hitlervāci izraudzīja sulaiņus, kangarus, nodevējus, bendes, kas par mantu un varu pārdeva, apspieda un iznīcināja latviešu tautu. Jau agrāk par varbūtēju galu domādami, nacionālsociālisti, — slaveni kūditāji un krāpnieki, slepus urbēji, ļaužu ūzpircēji un izspiegotāji, — radījuši sesto kolonnu, savu kalpu un spiegu tīklu visās zemēs. Tie tērpjas padevības maskās, bet paslepšus kaitē cik un kur vien spēdami padomēm. Tiem nav vietas Latvijā, tie posta mūsu jauno brīvību, no šiem nodevējiem mums jātiek valā. Mums jāiznīdē ar saknēm vācu pamestie meli, ārprātīgās māņu mācības, svārstīgie nākotnes minējumi. Brūnai vācu plēvei jākrīt no latviešu acīm: leonais vācu kungs, sakauts un savā midzenī sažņaugts, redzams visā savā kaunā un riebīgumā, — tas ir apšķidis asinīm, nežēlīgs slepkava, spīdzinātājs, kādu vēl pasaule nebija pieredzējusi, melis un krāpnieks, kas gatavs pārdot savu māti, kad viņa tanki vairs neripo uz austrumiem. Vācu tauta, kas ar pazemīgu smaidu noliekusi galvu un muguru nelieša un stulbeņa Hitlera priekšā, kas gadu desmitiem lāvusies vadīties pangermānisma virzienā, kas ar siekalām uz lūpām gaidījusi solīto brīdi, kad būs ļauts laupīt, zagt, slepkavot, tagad pārdzīvo lielāko negoda laiku visā savā vēsturē. Sabrukdama, hitleriskā Vācija krampjaini cenšas aizraut sev līdzi pēc iespējas lielākas ļaužu masas visās zemēs. Viņas algotņus, latviešu tautas nodevējus, gaida bargs un pelnīts sods. Tai kalpoja arī Latvijas buržuazija, kā jau Ulmaņa, tā kāškrusta okupācijas laikā. Latvijā vēl daudz buržuazijas palieku. Tāpat kā brūnā vācu plēve, no acīm jānoņem latviešu buržuaziskā nacionālisma tumsa. Tā iesēdusies daudzās acīs kā sērga, tā kavē mūsu kultūras attīstību. Ilgus gadus latviešu buržuazija centās iepotēt tautai šovinisma indi, — lūk, tādi kā senie grieķi, kas devuši Fidiju un Praksitelu, Sofoklu un Homeru, esot arī latvieši. Nekur viņiem nevajagot lūkoties pēc paraugiem. Puškins un Ļevs Tolstojs, Gorkijs un Majakovskis, Voltērs un Heine tikai sabojāšot latviešu īpatnību. Un tā latviešu buržuazijas literatūra un māksla, kā saka, zīda pati savu īkšķi, tai nebija lielu ideju, nebija plašu apvāršņu. Latviešu buržuazijas rakstnieki sludināja purapuķisko savā šaurā kaktiņa, savā zemes stūrīša mācību. Viņi zināja, ka visas pasaules labākie ļaudis uzgavilē Padomju Savienībai, viņas strādniekiem, kolchozniekiem, inteliģencei, rakstniekiem, kas ceļ jaunu sabiedrību, — un Ulmaņa kalpi pūlējās iemidzināt tautu. Šis buržujiskais miegs vēl daudzās acīs, — tas jāizdzēš. Viss labais, gaišais, progresīvais pasaulē patlaban kā ap sauli sarit ap Padomju Savienību, uzgavilējot Sarkanās Armijas uzvarām." (Aplausi.)

„Latvijas PSR inteliģences pirmais kongress 1945" Rīgā

SPORTS

Dienvidbavārijas basketbola meistarsacīkšu turpinājumā Augsburgā dzīvojošie latvieši **Minchenē** uzvarēja turienes vācu vienību „Schwabing München" 33:28 (15:14). Mūsu basketbolistiem zaudējumu pagaidām nav, tāpat arī lietuviešiem, bet mazāk sekmīgi spēle igauņi. „Schwäbische Landeszeitung" par latviešu-lietuviešu gaidāmo sacensību raksta: „Abas vienības pieskaitāmas Eiropas spēcīgākām basketbola izlasēm un jārēķinas ar spraigu spēli." — **Augsburgas** pilsētas vācu meistarsacīkstēs šachā jaunu panākumu guva A. Krūmiņš, pieveicot vācieti Biberacheru. — Latvijas valsts vienības futbolists Eriks Pētersons (RFK), kas visu laiku bija krietns padomdevējs Ansbachas latviešu sportistiem, turpmāk trenēs **Eslingenas** LJKS futbolistus. — LJKS nodaļa **Lauingenā** pie Donavas ar UNRRA's vidutājību saņēmusi no Šveices JKS lielāku vairumu dažādu sporta piederumu. Labvēlīgi atrisinās telpu jautājums. Jauniešu audzināšanā un nodarbību sekmēšanā daudz dara treneris V. Lagzdiņš, kas bija JKS darbinieks jau dzimtenē. — Detmoldas latviešu sportisti viesojās **Braunšveigas** nometnē. Braunšveigieši uzvarēja basketbolā 27:16 (4:14) un galda tennisā 5:1. Uzvarētāju vidū sekmīgākie spēlētāji bija jau Rīgā labi pazīstamais basketbolists A. Bičevskis (ASK) un galda tennisists A. Kalmiņš, bet no viesiem — E. Zvirbulis (LDzB). — **Mannheimas** latviešu nometnes sporta saimē bez agrāk minētiem vēl ir Rīgas peldētāja Tatjana Muskate un Bauskas SB futbolists A. Kalniņš. — **Dinkelsbīlē** apmeties J. Pētersons (Spars), kas priekš 20 gadiem bija Latvijas labākais ātrslidotājs īso distanču slidojumos. — Daugaviešu basketboliste Ludmilla Novicka, kuru bieži samaina ar Gēstachtā dzīvojošo mūsu tāllēcēju Novicku, mīt **Lībenburgas** latviešu nometnē pie Goslaras. L. Novicka sāks studijas Hamburgas baltu universitātē. — **Lībekas** „Saules" latviešu nometnē, kur dzīvo Rīgas basketbola slavenības Zebeliņš, Berkolds u. c., tagad apmeties arī sporta žurnālists K. Štāmers. Viņš kara dienās zaudējis kāju. **Arnolds Šmits**

Izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis.

Redakcijas kollēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis, Arturs Tīlmanis.

Sludinājumi

Inž. Kārli Grabi no Rīgas, dz. Cēsu apr., ar ģimeni, pēd. ziņ. 45. g. martā no Zwittau, Ostsudetenland, veterinārārstu **Edgaru Timrotu** no Rankas un zirgkop. speciālistu **Mārtiņu Lažu** no Rīgas, dzim. Ošupes Prodos, meklē **Eduards Reimanis:** Latvian Camp, Stiegler, Neuötting, Oberbayern (13b). 557

Annu Bergu, dz. 75. 14. 5., **Edgaru Bergu,** dz. 08. 11. 4., **Katerīnu Bergu,** dz. 12. g., **Ernu Gulbi,** dz. 06. 25 9., un **Gunāru Gulbi,** dz. 29. 12. 4., visus no Rīgas, meklē **Meta Berga** no Rīgas, Tērbatas ielas: K. W. Kaserne, Bl. D, Z. 105, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a). 559

Piederīgos meklē **Olga** un **Edgars Bagātie** no Rīgas: K. W. Kaserne, Bl. D, Z. 105, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a). 560

Viktoru Kalniņu no Rīgas, dz. 11. 27. 11., vltn. Skujiņa orkestra obojs, meklē māte **Otilija Kalniņa** no Rīgas: K. W. Kaserne, Bl. D, Z. 105, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a). 558

Kar. Arvīdu Peņķi, dz. 21. 4. 1., pēd. adr. FP 34400, un pion. **Rudolfu Peņķi,** dz. 19. 30. 4., pēd. adr. FP 38935/D, meklē māsa **Austra Peņķe:** bei Fridrichsen, Satrup-Mühlenholz, Kreis Schleswig (24). 561

Par bij. leģ. **Ārija Zālīti,** dz. 23. 29. 5., un **Arturu Zālīti,** dz. 25. 3, 2., no **Lejasciema** pag. lūdz ziņot māsai **Metai Cīrulei:** 33/135 DP Assembly Centre, 135/B Camp, Haus 99, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 562

Par Valmieras bij. notāru **Pēteri Alfrēdu Ozolinu,** dz. 98. 3. 2., lūdz ziņot **Kārlim Nunavam:** The Latvian Ballet, Lichtenau 152 Süd, Kreis Ansbach, Mittelfranken, Bayern (13a). 563

Gaisasp. izpal. Igoru Gaļo, dz. 22. 9. 11., LU studentu no Rīgas, Gertrūdes 42—10, pēd. adr. Vācijā resp. Italijā: FP L. G. München II L 54896 B, meklē **vecāki:** Friedhofallee 36, Lübeck (24). 564

Radus, paziņas un Rīgas Latv. dzied. **b-bas** koŗa dalībniekus meklē **Teodors Balodis:** bei Hoss, Uhlandstr. 29, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 565

Tautiešiļ Karavīri! Par maniem dēļiem **Olģertu Jurjānu,** dz. 26. 18. 9., no Rīgas, pēd. z. no Sofienvaldes (Westpr.), un **Eiženu Jurjānu,** dz. 22. g., pēd. z. no Bērentas, Ers.-Gren.-Batl. 15, lūdz ziņot mātei **Birutai Mateusai:** Nebeniusstrasse 7, Mannheim (17a). 566

Dēlu **Uldi Vītolu,** dz. 26. g. Stienē, angļiem ienākot ārstējies Rotenburgas slimnīcā pie Brēmenes, meklē **Kārlis Vītols:** Kronprinzenstr. 38, W. 7, Mannheim (17a). 567

Kārlis Kazaks no Jēbabpils paziņo radiem un draugiem, ka viņa adrese ir: Latvian Camp, Walderseestr. 33, Lübeck (24). 568

Martu Krūzi, dz. 04. 5. 8., no Krimuldas Briedīšiem un **Ainu Mikelsoni,** dz. 27. 23. 9., no Ropažu Skudrām meklē Austra **Krūze:** DP Camp, V 18, Barkenstr. 51, **Greven** i. Westfalen **(21).** 569

Sievu **Ernu Jozuusu,** dz. 13. 16. 3., no Rīgas, pēd. dz. v. Vācijā: 239, Langenau, Kreis Freiberg (10), meklē **J. Jozuus:** Latvian Camp, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21). 570

Dēlu **Ojāru Upīti,** dz. 28. 28. 9., no Rīgas, bijis vācu arm. izpal., pēd. ziņas 45. g. aug. no Andernach bei Koblenz, meklē **Valdemārs Upītis:** Baltic Camp, Kaiserstr. 18, Itzehoe (24). 571

Olģertu Vaseri, dz. 22. 18. 9. Valmieras apr. Kocēnu pag., meklē māte Anna Vasere: Latvian Camp, Eisenstr., Herrenwyk bei Lübeck (24). 571

Par ltn. Ernestu Jūliju Spuri, dz. 95. 28. 8. Rīgā, dien. no 44. g. apr. līdz jūl. beigām 6. robežaps. pulkā 1. rotā Kandavā, pēc tam veselības rotā, kas, caurbraucot, 44. 29. 9. bija Rīgā, bij. kara skolā, tālāku ziņu trūkst, lūdz ziņot sievai Idai Spurei: Baltic Camp, 78-er Str. 17—9, Osnabrück (23). 572

15. div. fizilieŗus Valdemāru Hercu un **Arnoldu Hercu** no Valgundes pag. meklē **Oskars Hercs:** Latvian DP Camp, „Lutherschule", Moislingen Allee 74, Lübeck (24). 573

Publicistu **Vili Ambaini,** kas 1944. g. okt. ar ģimeni ieradās Ventspilī, radus no Sausnējas pag. un paziņas meklē **Osvalds Akmentiņš:** Latvian Camp, Bodenwöhr, Oberpfalz, Bayern (13a). 577

Austru Mārcēnu, dz. 16. 5. 4. Rūjienā, no Rembates Arņiem meklē vīrs **Osvalds Mārcēns:** Latvian Camp, Siedlung Eichfeld 16, Mühldorf am Inn, Bayern (13b). 574

Albertu Venneru, dz. 12. 15. 5. Smiltenes pag., no Rīgas, Ostas 1, meklē brālis **Arturs Venners** no Blomes pag.: Latvian Camp, Siedlung Eichfeld 16, Mühldorf am Inn, Bayern (13b) 575

Ritu Venneru, dzim. Krūzi, dz. 09. 31. 1. Blomes pag., no Blomes pag. meklē vīrs **Arturs Venners:** Latvian Camp, Siedlung Eichfeld 16, Mühldorf am Inn, Bayern (13b). 576

Sievu **Austru Irbenieci** un meitu **Laimdotu** no Ezeres pag. meklē vīrs **Kārlis Irbenieks:** Römerstr. 75, Lampertheim, Hessen (16). 578

Radus un pazīstamus meklē **Alma Irbeniece** no Ezeres pag. Zaņas 6 kl. pamatsk. un **Roberts Herbsts** no Ezeres pag. Vārnām: Römerstr. 75, Lampertheim, Hessen (16). 579

Haraldu Bachštrēmu no Rīgas, Kalnciema 23, un citus piederīgos meklē **Erika Šulca** no Rīgas: Neu-Steddorf 24, bei Bienenbüttel, Kreis Uelzen (20). 589

Meriju Rasiņu, dzim. Stradu, no Dzelzavas Upeslejām, **Jāzepu** un **Olgu Nerugalus** no Madonas meklē **Nikolajs Rasiņš:** Latvian DP Camp, Stubbenhuck, Elmshorn (24). 590

Rīdzinieku **Sigizmundu Pavišku** no Katoļu ielas 33—63, pēd. z. no Štetīnes, kur bija kaprālis lidotāju pulkā, meklē māsīca L. Gulbe, dzim. Paukšēna: Mittelstrasse 14, Hennef/Sieg, Rheinland (22). 591

Tautiešus, kas kaut ko zinātu par agr. **Tamāru** un **Aleksandru Gustiņiem,** 45. 15. 1. vēl bija pie Flatovas, Pomerānijā, lūdz paziņot brālim Bruno Pilsumam: Latvian DP Camp, Stadthagen-Meerbeck (21). 592

Miervaldi Bišjāni, dz. 22. 17. 1., no Zvārdas Laimītēm meklē tēvs **Augusts Bišjānis:** DP Camp, 81—6, Meerbeck, Kreis Stadthagen (21). 594

Annu Rozinu, dz. 09. 8. 4., ar dēliem no Abrenes apr. Vīksnas pag., kas Vācijā dzīvoja: G. B. I. Lager 102, Berlin-Grünewald, meklē **Vitolds Rozinš:** Latvian Camp V 18, Emsstr. 27, Greven, Westf. (21). 595

19. div. karav. **Valdemāru Zizumu,** dz. 06. 17. 11. Bērzaunes pag., meklē sieva **Emma Zizuma** no Rīgas: Latvian House Herzberger Landstr. 108, Göttingen (20). 596

Piederīgos un pazīstamus meklē **Arvīds** un **Jānis Žumburi:** DP Camp No. 6, Börnsen, Hamburg-Bergdorf (24). 593

Edgaru Vinteru, Zigrīdu Brantu-Brankševicu, Afanasiju Babinu un **Jāni Aparu** meklē gleznotājs **Hugo Grotuss:** Hindenburg-Allee 39, Dillingen/Donau, Bayern (13b). 630

Aicinājums latviešu mūzikiem. Armanda Krūmkoka orkestrī steidzami vajadzīgi papildus mūziķi. Vakantas vietas ir pianistam, čellistam (saks.?), 2 trompetistiem vai saksafonistiem un sitējam. Mūzikiem jābūt spējīgiem salona un angļu deju mūzikā (swing'a stils). Aicinātas arī latviešu jaunavas, swing'a entuziastes, kas spētu dziedāt angliski mikrofonā (crooning). Pašreiz orķestris (10 mūziķu) ar labiem panākumiem strādā kādā angļu virsnieku klubā. Mūziķiem ir laba alga, cigaretes un uzturs. Piedāvājumi adresējami: Band Leader **Armands Krūmkoks,** Tiergartenweg 5, Schleswig (24). 663

Reitera koŗa dalībnieki aicināti paziņot savas adreses **Teodoram Bērziņam:** Kirchenstrasse 11/I, Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a); **Arturam Lācim:** DP Camp, Wurzach, Kreis Wangen (14); **Jānim** un **Teai Bērziņiem:** Gross-Hilligsfeld 59, Kreis Hameln-Pyrmont (21). 673

Karavīri! Par mūsu dēlu kar. **Aivaru Suksi,** dz. 25. 14. 9., kas p. g. 27. 1. pazudis pie Nackel'as, un par dēlu gaisasp. isp. **Pēteri Suksi,** dz. 28. 4. 2., pēd. z. 45. 4. 3 no Kurzemes, lūdz ziņot vecākiem: V. Sukse, Promenade 1, Ansbach, Bayern (13a). 689

Nacionālās operas baleta kurpju meistaru Vītoliņu meklē „Latvijas balets": **Kārlis Nunavs,** Lichtenau 152 Süd, Kreis Ansbach, Bay. (13a). 688

Vecākus **Kārli** un **Almu Strautmaņus** no Zvārdes pag. Mazkīvīšiem, p. dz. v. Vācijā: Schule, Struppen über Königstein, Kreis Pirna (10), un paziņas meklē **Emma Strautmane** no Rīgas: DP Camp, Meerbeck, Kreis Stadthagen (21).

Karavīri, kas 45. g. marta beidzamās dienās bijāt Dancīgas apkārtnē, lūdzu ziņojiet par manu vīru ārstu vltn. Pēteri Vēģi, dz. 16. 13. 9.: žēlsird. māsa **Lūcija Veģe,** DP Center, Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a).

Par dēlu **Jāni Miezīti, dz. 26. 16. 12.** Aizkraukles pag. Jaunaizpuros, sirsnīgi lūdz rakstīt **A. Miezītei:** Lutherschule, Moislinger Allee 7—42, Lübeck (24).

Par Kārli Auziņu, dz. 09. 6. 11., tautsaimn., bij. stud. padomes locekli, lūdz rakstīt **Verai Auziņai:** Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bay. (13a).

Emīliju Dreimani, dzim. Kīburi, dz. 14. 14. 10. Bārtā, no Rīgas, **Alfrēdu** Dānielu Oto **Dandzbergu,** dz. 08. 16. 10 Sakas pag., no **Medzes** Ceriņiem, un **Jāni Pētersonu,** dz. 21. 23. 12. Medzē, no **Medzes** Rītiem, meklē **Katrīna Dandzberga:** DP Hospital, Neuölsburg, Kreis Peine (20).

Ja kāds kaut ko zina par maniem maziem bērniem — meitiņu **Eriku Balodi,** dz. 37. 17. 8. un dēlu **Vilni Balodi,** dz. 39. 28. 4., lūdzu ziņot mātei **Irmai Erikai Balodei:** Latvian Camp. 27/28, Fischbach bei Nürnberg (13a).

Dimitriju Tarasovu, dz. 17. 8. 3., no Rīgas, pēd. zināmā atraš. v. Artilleriestr. 106, Halle/Saale, meklē māte **Emilija Tarasova:** Marli Str. 79a, Lübeck (24).

Par 19. div. karav. **Ivāru Pilanderu** no Liepnas, dz. 25. 2. 11., FP 28580 C, pēd. ziņas no Kurzemes frontes 45. 20. 1., lūdz ziņot piederīgiem: **Margarita Pilandere,** Central DP Camp, 1. ēka, 50. ist., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a).

Ernu Krievu, dz. 16. 16. 3., meklē Dr. **Arnolds Krievs:** Gr. Burgstr. 59, Lübeck (24).

Meitu **Beatrisi Zelmeni** no Rīgas, dz. 24. 16. 3., kas līdz 1945. g. sākumam dzīv. Austrijā, meklē tēvs **Voldemārs Zelmenis:** Latvian Camp, Waldersee Kaserne, Walderseestr. 33/35, Lübeck (24).

Kārli Miezīti no Liepājas meklē **Melānija Miezīte** un **Valtrautiņa** no Rīgas: bei Fam. Hirsch, Grubweg 10, Passau, Bayern.

Piederīgos, radus, draugus un pazīstamus meklē **Gunārs Ginters** no Rīgas, Strēlnieku ielas: bei Sandel. Schützenstr. 50, Bamberg, Bayern (13a).

Ja esi saglabājusi neaptraipītu latvietes dvēseli, tad sniedzi roku kopējam celam 22 g. v. Ventas zēnam. Of. šī laikr. kantorī „Vz."

Inženieri **Jāni Šmitu** no Rīgas, Valdemāra ielas 23 — 25, un citus radus un piederīgos meklē **Reinholds Vītols:** Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Arvīdu Kiviselu no Rīgas meklē sieva **Frīda Kivisela:** DP Camp, Rebdorf bei Eichstätt, Bayern (13a).

Bruno Aškeviču, gaisasp. izpal. dz. 27. 16. 1. Rīgā, pēd. dzīv. v. Rīgā, Matīsa ielā 131—4, meklē tēvs **J. Aškevics:** UNRRA DP Center „Insula", Strub/Berchtesgaden, Oberbayern (13b).

Skolotāju **Dimitriju Ivanovu,** 62 g. v., no **Gauru pag.** meklē meita **Serafima Želņeronoka:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).

Alfredu un Skaidrīti Strazdus no Rīgas, pēd. dz. vieta St. Valentin, Kreis Amstetten, meklē **Aleksandrs Slucis:** DP Camp, Rebdorf bei Eichstätt, Bay. (13a).

Viesturu Grāmatiņu, dz. 20. 30. 10, meklē un gaida ierodamies tēvs un māte: pltn. **Antons Grāmatiņš,** Latvian DP Camp, Hochstr. 16, Lübeck (24).

Karavīru **Arturu Penčuku,** dz. 23. 17. 5. Rīgā, meklē tēvs **Pēteris Penčuks:** Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b).

Alvīni Šīrantu, dzim. Leimani, dz. 72. 15. 5., no Rīgas, Baznīcas 8—28, līdz p. g. maija beigām atradās Sudetijā, Lager 53, Luschitz, Kreis Bilin, tad it kā kopā ar Emīliju Sondoru aizbraukusi pie apkārtnes lauksaimniekiem, meklē dēls **Valentīns Šīrants:** 224 D Camp, Dobbenteich, Oldenburg i. Oldenburg (23).

Aleksandru Balodi, dz. 1925. g. Rīgā, Izidoru Deičmani, dz. 1913. g. Sakstagala pag., un Andreju Deičmani, dz. 1921. g. Sakstagala pag., meklē **Viktorija Balode:** Latvian Camp, Augsburg-Hochfeld (13b).

„Latviešu Vēstnesis" iznāk divi reizes nedēļā. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Divi mēnešu abonements ar piesūtīšanu mājās vai nometnē maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas par meklējamo personu, sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. — No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu un sludinājumiem pieņemama pēc ierakstītās vēstulēs.

Visa korespondence — vēstules, manuskripti, abonementa un sludinājumu pieteikumi un pasta naudas pārvedumi adresējami: „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen Donau, Bayern (13b). Lai sūtījumi pienāktu ātrāk, ieteicams izlietot ekspressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu technisku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību nevar uzņemties.

Pēc laikraksta faktisko izdevumu segšanas izdevniecība maksā honorārus par latviešu rakstnieku darbu pirmpublicējumiem, par pastāvīgo un gadījuma līdzstrādnieku korespondencēm un arī par nometņu dzīves ziņojumiem. Neizmantotos manuskriptus autori var saņemt atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta aploksne ar vajadzīgām pastmarkām.

„Latviešu Vēstneša" pelņas eventuālo tīro atlikumu pēc attiecīgo latviešu organizāciju ieteikumiem izlietos latviešu bēgļu un karaviru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.